

Seksuele voorlichting op school

Gepubliceerd op 10 maart 2023 om 14:19

Per toeval stuurde iemand mij de inhoud van de lessen seksuele vorming op de basisschool waar ik wel van schrok. Wat blijkt: alle scholen zijn verplicht om vanaf groep 1 invulling te geven aan seksuele vorming van kinderen (zie onderstaand pdf bestand). Komende 20 tm 24 maart organiseert de *Rutgers Stichting* de 'Week van de Lentekriebels', dit is een nationale projectweek voor het speciaal- en basisonderwijs, waarin op alle dagen lessen 'seksuele vorming' wordt aangeboden op de scholen die hieraan deelnemen.

SLO Leerlijn 7652 Thema Relaties En Seksualiteit

PDF – 138,1 KB 931 downloads

[Download](#)

Waarom maken ouders zich zorgen?

Het lesmateriaal is niet geschikt voor jonge kinderen, omdat het geen recht doet aan hun ontwikkeling. Zij zouden nog volop kind moeten kunnen zijn, en gevoed worden via de taal van het hart en de onschuld: fantasie, verhalen en ervaringen. Zo werkt het kindsysteem, de basis van ieder mens waar zich de levensvreugde bevindt. Door op jonge leeftijd geconfronteerd te worden met het volwassen systeem van het denken en de ratio, wordt het kindsysteem gedood. (Hier schrijf ik meer over in [Grote mensen doen alsof.](#))

Het klassikale groepsverband is bovendien geen veilige situatie voor het bespreken van deze onderwerpen en maakt kinderen kwetsbaarder voor misbruik, bijvoorbeeld door pedofielen. Pedofielen gaan eerst een normale relatie met een kind aan, en verschuiven die relatie naar seksuele interacties. Een kind dat een veilige basis heeft, zal schrikken wanneer een (vreemde) volwassene opeens over zijn of haar geslachtsdelen wil praten. 'Daar schaam je je toch niet voor? Heb je wel eens -----uitgeprobeerd? Hoe voelt dat?' Als een kind zijn natuurlijke grenzen ervaart, zal het schrikken, en weggaan, en er met een ouder of ander vertrouwd persoon over praten.

Maar door het bespreken van geslachtsdelen in de klas normaal te maken, en dan ook nog in de context van lichamelijke ervaring, emoties en relaties, zal een kind niet schrikken wanneer een pedofiel dit gesprek aangaat. Want de juf of meester heeft laten zien dat dat heel normaal is.

Seksuele voorlichting of pornografie?

Door het normaal te maken geslachtsdelen en seksualiteit klassikaal te bespreken, in sommige van de lesmaterialen op een ronduit pornografische manier – en dan ook nog op een moment dat de meeste kinderen er niet aan toe zijn - worden natuurlijke, gezonde grenzen overschreden.

Mensen hebben een natuurlijk gevoel van schroom bij het bespreken van naaktheid, je geslachtsdelen, gevoelens, verliefdheid en seksualiteit. Dat heeft niets met preutsheid te maken. Voor de meeste mensen zijn dit onderwerpen die je in een veilige privésetting bespreekt met mensen die zeer vertrouwd zijn – je partner, je beste vriend of vriendin, een arts. Het is natuurlijk prima om op school te benoemen dat seksualiteit samenhangt met intimiteit en dat je dit onderwerp als kind met je ouders kunt bespreken of met iemand die je vertrouwt.

Seksualisering van kinderen

Officier van justitie Linda van den Oever uitte onlangs haar zorgen over de seksualisering van kinderen, naar aanleiding van de reclamecampagne van modemerkt Balenciaga (zie afbeelding), waarin verschillende kinderen in beeld werden gebracht met teddyberen in SM-pakjes en seksspeeltjes. Van den Oever: "Als je het normaal gaat vinden dat kinderen geseksualiseerd worden, is dat een eerste stap naar het misbruiken van minderjarigen. Het is zó onwenselijk! Het ging écht om kinderen, echt nog heel jong. Dit soort campagnes verheerlijken seksueel kindermisbruik."

Dat dit nu een redelijk op zichzelf staand voorbeeld is, neemt niet weg dat er een trend waarneembaar is. "Het versterkt elkaar: omdat het gaat om een modemerkt, bepalen ze mede modetrends en de beeldvorming van en door kinderen. Als ze promoten dat kinderen zich op seksuele manieren kleden, neemt de samenleving dat over. Het risico dat daarbij komt kijken, is dat zulke normalisering sneller leidt tot actievere vormen van misbruik. We zijn ervan overtuigd dat hoe makkelijker bespreekbaar, en hoe meer algemeen geaccepteerd bepaalde beelden zijn, hoe sneller mensen afglijden. Als je al bepaalde gedachten hebt en je ziet die bevestigd in de samenleving, groeit het risico dat je er ook

naar handelt. Het stopt niet bij alleen blote kleding op een reclameposter.”

<https://www.om.nl/actueel/nieuws/2023/01/24/kinderen-geseksualiseerd-in-reclames-slecht-signaal>

Grenzen stellen

Veel van het lesmateriaal benadrukt dat kinderen hun eigen grenzen mogen stellen. Maar hier zit een heel dubbele boodschap in: enerzijds worden eerst natuurlijke grenzen stukgemaakt: een natuurlijk gevoel van schroom, de behoefte alleen met vertrouwde mensen, één op één, te praten over naaktheid, schaamte, verliefdheid of andere gevoelens. De natuurlijke beleving wordt gekleurd en vertekend door lichamelijke, emotionele en relationele ervaringen in seksuele context te plaatsen. En vervolgens mag het kind wel zijn grenzen aangeven? Dat kind is vanwege het lesmateriaal de grenzen al kwijt.

In de '[Roots of Empathy](#)' en '[Rots en Water](#)' programma's leren kinderen vanuit hun eigen ervaring te reflecteren op hoe ze zich zelf voelen, hoe de ander zich voelt, welke reacties hun gedrag teweeg brengt en hoe ze grenzen kunnen aangeven wanneer ze iets als onprettig ervaren.

Brede discussie starten

Om dit onder de aandacht te brengen bij ouders, en om brede discussie op te starten, zijn onderstaande voorbeeldbrieven opgesteld. Het zou mooi zijn wanneer veel ouders in gesprek gaan met scholen over deze lesprogramma's. Ook is er een brief om naar de directie van je school te sturen.

Met veel dank aan [Elze van Hamelen](#) (collega De Andere Krant)